

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme'nin bu konudaki görüşünü açıklayan kararı şöyledir :

"213 sayılı Yasanın 358. maddesinin ikinci fıkrasında Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nın özel işaretli görevlisinin ikazına rağmen araçlarını durdurmayanların..... aynı maddenin son fıkrasında kaçakçılığa teşebbüs etmiş sayılacakları belirtilmiş 360. maddesinde kaçakçılığa teşebbüs suçunun cezası 1 aydan 1 yıla kadar hapis cezası ve bu kadar müddet ticaret, sanat ve meslek icrasından mahrumiyet olarak belirlenmiş, ayrıca masraf hükümlüden sonradan tahsil edilmek üzere keyfiyetin gazete çıkan yerlerde gazete ile, çıkmayan yerlerde mutad vasıtalarla ilan edilmesine hükmolunur denilmiştir, 3505 sayılı Yasanın 9. maddesinde kaçakçılığa teşebbüs nedeni ile hükmolunan hapis cezasının paraya çevrilmesine, hükmolunması halinde para cezasının tutarının hesabında; hapis cezasının her bir günü için sanayi sektörü için belirlenen yürürlükteki asgari ücretin 1 aylık tutarının yarısının esas alınacağı öngörülmüştür.

Dosyamızda sanık 16 yaşını bitirmiş olup Kaman Mal Müdürlüğünün 13.3.1991 tarihli yazısı ile sanayi iş kolunda 16 yaşından büyükler için aylık asgari ücret 225.000.- lira olarak tesbit edildiği anlaşılmıştır. Sanığa verilecek hürriyeti bağlayıcı ceza asgari 1 ay hapis cezasıdır, bu suçun toplumda yarattığı infial 1 aylık asgari hürriyeti bağlayıcı ceza ile belirlenmiştir, bu cezanın paraya çevrilmesi durumunda günlük 112.500.- lira esas alınarak toplam 3.375.000. lira ağır para cezası ile mahkum edilecektir, bu ceza taksite bağlansın bağlanmasının hükmün esası sırasında hükümlü para cezasını veya taksitlerden birini ödemez ise 14.12.1988 tarih 3506 sayılı yasa ile değiştirilen 647 sayılı Yasanın 5. maddesinin 6. fıkrası gereğince günlük 10.000.- lira hesabı ile paraya çevrilebilecektir ki bu durumda hükümlünün hapis cezasının tutarı 337 gün olacaktır,

Kanun koyucunun kaçakçılığa teşebbüs suçlarından kamunun göreceği zararı asgari 1 ay ile sınırlandırılmasına rağmen sanık lehine suçlunun kişiliği, göz önüne alınarak hürriyeti bağlayıcı cezanın paraya çevrilmesi halinde ve bu cezayla ödeyememesi durumunda 1 aylık hürriyeti bağlayıcı cezanın 337 gün hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilmesi söz konusu olacaktır, üstelik asgari ücret suç tarihine göre değişiklik arz etmektedir, dolayısı ile suç tarihindeki yürürlükteki asgari ücret arttıkça cezasında paraya çevrilmesi durumunda hükümlünün para cezasını ödememesi halinde çevrilecek hapis cezası giderek artacaktır,

14.12.1988 tarihli 3506 sayılı yasa yürürlüğe girmeden önce 647 sayılı Yasanın 4. maddesinin 7. fıkrası şu şekildeydi "kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezadan çevrilen para cezasını, hükümde taksit ön görülmüş ise taksit süreleri, aksi halde 5. maddenin 8. fıkrasında yazılı süreler içerisinde, ödemeyenlerin iş bu cezaları mahkemece hükümde bir günlük hürriyeti bağlayıcı ceza ne miktar para cezasına karşılık tutulmuş ise aynı miktar üzerinden hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilir" hükmü vardı, bu hüküm aynı kanun değişikliğinden önceki 647 sayılı Yasanın 5. maddesinde gösterilen hüküm ile uygunluk arz etmekte idi. Ancak 3506 sayılı Yasanın 10. maddesi ile 647 sayılı Yasanın 4. maddesinin 7. fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır, çünkü aynı kanunla 647 sayılı Yasanın 5. maddesi para cezasının ödenmemesi durumunda günlük 10.000.- lira hesabı ile hapse çevrilmesi hükmünü getirmiştir, bu durum dosyamızda sanık aleyhine olmuştur.

Bu durumun Anayasamızın 10. maddesinde belirlendiği gibi herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebepler ile ayırım

Esas Sayısı: 1991/25

Karar Sayısı: 1991/18

gözetilmeksizin kanun önünde eşittir, Devlet organları ve idari makamlar bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar, 11. maddesindeki kanunların Anayasa'ya aykırı olamayacağı, 13. maddedeki temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılmasına ilişkin hükümlerine aykırı olduğu kanaatine varılmakla;

İnceleme yapılarak 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 360. maddesine 3505 sayılı Yasa'nın 9. maddesiyle eklenen ikinci fıkrasının Anayasamızın 10, 11 ve 13. maddelerine aykırı olduğundan iptali" istenilmektedir."